

ΚΟΙΝΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

του Πανελληνίου Συλλόγου Εργαζομένων ΕΛΚΕΘΕ,
του Συλλόγου Ερευνητών ΕΛΚΕΘΕ
του Συλλόγου Εργαζομένων στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
του Συλλόγων Ερευνητών/ΕΛΕ στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στα Ερευνητικά Κέντρα-Ιδρύματα

σχετικά με την προγραμματική συμφωνία «ΤΑΛΩΣ– Παρακολούθηση και Πρόγνωση Ακραίου Καιρού για την Ασφάλεια της Ναυσιπλοΐας»

Οι εργαζόμενοι στα ΝΠΔΔ Ερευνητικά Κέντρα, Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ), αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε την έντονη έκπληξη και ανησυχία μας, σχετικά με την είδηση της υπογραφής προγραμματικής συμφωνίας ύψους 30 εκατομμυρίων ευρώ (!) για το σύστημα «ΤΑΛΩΣ» μεταξύ του ΙΤΕ (Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας) και του ΥΝΑΝΠ (Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής).

Πιο συγκεκριμένα, στις αρχές Σεπτεμβρίου 2022, τόσο το προσωπικό όσο και οι διοικήσεις των ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ ενημερώθηκαν από τα Μέσα Ενημέρωσης για την υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΥΝΑΝΠ), του Γιάννη Πλακιωτάκη, και του Δ/ντη του ΙΤΕ, καθ. Νεκτάριου Ταβερναράκη. Η προγραμματική συμφωνία φαίνεται να αφορά σε ένα νέο σύστημα παρακολούθησης και πρόγνωσης του κυματισμού και του καιρού και ανατίθεται στο ΙΤΕ η υλοποίηση του έργου για την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος, καθώς και του εξοπλισμού διασύνδεσής του με τις υπηρεσίες του ΥΝΑΝΠ.

Μια σειρά από εύλογα ερωτήματα προκύπτουν, με πρώτο αυτό της διαδικασίας η οποία ακολουθήθηκε από πλευράς της πολιτείας ούτως ώστε να καταλήξει σε αυτήν την προγραμματική σύμβαση με το ΙΤΕ.

Δεν υφίστανται σήμερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης των καιρικών φαινομένων και του θαλάσσιου κυματισμού σε Αιγαίο και Ιόνιο; Αν ναι, τότε ποια είναι η αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός νέου συστήματος; Υπήρξε αξιολόγηση από πλευράς ΥΝΑΝΠ των υπάρχοντων συστημάτων και αποφασίστηκε ότι χρειαζόμαστε τη δημιουργία καινούργιων; Εάν ναι, τότε με ποια κριτήρια έγινε αυτή η αξιολόγηση; Μήπως απλά αρκέστηκαν σε διαβεβαιώσεις παρόμοιες με τις δημόσιες δηλώσεις του Δ/ντή του ΙΤΕ: “...τα συστήματα που λειτουργούν τώρα στην ουσία αποτελούν κατασκευές μιας άλλης εποχής, που τα δεδομένα ήταν διαφορετικά” (Χανιώτικα Νέα 16/9/2022, <https://www.haniotika-nea.gr/protoporikiakes-draseis-apo-to-ite/>);

Με ποια κριτήρια το ΥΝΑΝΠ ανέθεσε ένα τόσο σύνθετο έργο σε έναν φορέα (ΙΤΕ), ο οποίος αν και έχει εξαιρετική θέση στον ερευνητικό ιστό της χώρας, δεν διαθέτει την πολύχρονη εμπειρία την οποία διαθέτουν οι ερευνητικοί φορείς ΕΛΚΕΘΕ & ΕΑΑ, οι οποίοι έχουν ήδη αναπτύξει σχετική τεχνογνωσία, λειτουργούν υποδομές και έχουν εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε θέματα που αφορούν στο θαλάσσιο και ατμοσφαιρικό περιβάλλον, πολύ δε περισσότερο σε ζητήματα επιχειρησιακής παρακολούθησης και πρόγνωσης καιρού και κύματος; Ποια θα είναι επομένως η συμβολή του ΙΤΕ στο έργο αυτό; Πώς δικαιολογείται το εμβληματικό ποσό των 30 εκατομμυρίων και πώς είναι δυνατόν ένα τόσο σύνθετο και πολύ υψηλού κόστους έργο με προμήθειες, εγκαταστάσεις, δικτύωση, ανάπτυξη, αξιολόγηση και λειτουργία προγνωστικών μοντέλων, να υλοποιηθεί σε μόλις 15 μήνες (τέλος 2023) από σήμερα, όπως έχει αναφερθεί στα ΜΜΕ; Χαρακτηριστικά πρέπει να αναφέρουμε πως το σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ του ΕΛΚΕΘΕ (<https://poseidon.hcmr.gr/>), ένα από τα σημαντικότερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει χρηματοδοτηθεί με 24 εκατομμύρια ευρώ συνολικά σε βάθος 20ετίας. Αντίστοιχα, το ΕΑΑ ανέπτυξε και λειτουργεί εδώ και χρόνια το πυκνότερο δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών στην Ελλάδα, καθώς και εξειδικευμένες υπηρεσίες πρόγνωσης καιρού υψηλής ανάλυσης με έμφαση στον ακραίο καιρό (<https://meteo.gr>) με συνολική χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και ιδιωτικούς πόρους ~7 εκατομμυρίων ευρώ την τελευταία εικοσαετία.

Ποιος φορέας και με ποιο κόστος και επιχειρησιακή εμπειρία θα αναλάβει τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος μετά την εγκατάστασή του; Ποιος φορέας θα λειτουργεί τους τοπικούς κόμβους και τα όργανα μετρήσεων, θα λειτουργεί τα συστήματα πρόγνωσης καιρού, ανέμου και κυματισμού, τα οποία προϋποθέτουν ισχυρά υπολογιστικά συστήματα και, το σημαντικότερο, συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση από ειδικευμένους μετεωρολόγους και ωκεανογράφους για τη λειτουργία τους; Πως είναι δυνατόν, σε τελική ανάλυση, να αποφασίζεται και να ανακοινώνεται ένα τέτοιο έργο ενόσω οι καθ' ύλην αρμόδιοι και με πολυετή εμπειρία κρατικοί ερευνητικοί φορείς σε θέματα παρακολούθησης και πρόγνωσης θάλασσας και ατμόσφαιρας (ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ) που λειτουργούν αντίστοιχα επιχειρησιακά συστήματα δεν έχουν καμία εμπλοκή αλλά ούτε και ενημέρωση;

Η συγκεκριμένη απόφαση απευθείας ανάθεσης έχει την έγκριση του υπουργικού συμβουλίου, και αν ναι, ποια ήταν η θέση επί του θέματος του αρμόδιου υπουργείου Ανάπτυξης;

Μέσα σε όλο αυτό το ομολογουμένως ιδιαίτερο σκηνικό, πρέπει να τονίσουμε πως αντίστοιχες προτάσεις που έγιναν προς την Πολιτεία από πλευράς ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ για τη συντήρηση και αναβάθμιση των υπαρχουσών υποδομών, με υποπολλαπλάσιο κόστος, έχουν πέσει στο κενό. Υπάρχουσες υποδομές που μπορούν, εκτός των άλλων, να υπερκαλύψουν τις ανάγκες της χώρας για προγνώσεις ακραίου καιρού και θαλάσσιου κυματισμού, συμβάλλουν τις τελευταίες δεκαετίες στη βελτίωση του επιπέδου της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, στην έρευνα και διάσωση στη θάλασσα, στη βελτίωση της ασφάλειας λιμενικών εγκαταστάσεων, κ.ά. Το αποτέλεσμα είναι σήμερα να απειλείται άμεσα η λειτουργία τους, μια πραγματικότητα που οι εκπρόσωποι των εργαζομένων σε ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ έχουν τονίσει επανειλημμένα στον αρμόδιο Υφυπουργό Έρευνας και Καινοτομίας.

Τα ζητήματα λοιπόν που προκύπτουν είναι εξαιρετικά σοβαρά, ξεκινούν από την ερευνητική στρατηγική της χώρας και τις επιλογές των πολιτειακών παραγόντων, και καταλήγουν σε ακόμα πιο σοβαρά ερωτηματικά που σχετίζονται με το δημόσιο συμφέρον και την κατασπατάληση δημοσίου χρήματος.

Για τους λόγους αυτούς, θεωρούμε πως είναι χρέος μας να ενημερώσουμε την Ελληνική κοινωνία, τους πολιτειακούς φορείς και τα πολιτικά κόμματα, ούτως ώστε να διερευνηθεί σε βάθος το θέμα. Ζητάμε να διερευνηθεί η σκοπιμότητα της δαπάνης, η σχέση κόστους-αποδοτικότητας, αλλά και το κατά πόσον οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν ως τώρα ήταν προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Επιπλέον, ζητάμε από τις διοικήσεις του ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ, όπως και από τη Σύνοδο Προέδρων των Ερευνητικών Κέντρων, να διαφυλάξουν το κύρος και τα συμφέροντα των φορέων που εκπροσωπούν απέναντι σε ερευνητικές πολιτικές ευκαιριακού τύπου και παρασκηνακές διαδικασίες που ευνοούν τον επιστημονικό οπορτουнизм. Τέλος, κρούουμε των κώδωνα του κινδύνου για το άμεσο μέλλον της επιστημονικής έρευνας στην Ελλάδα, το οποίο, αν δεν αλλάξουν αυτές οι πρακτικές, προδιαγράφεται εξαιρετικά δυσόιωνο.

**Πανελλήνιος Σύλλογος Εργαζόμενων στο
ΕΛΚΕΘΕ**

Σύλλογος Ερευνητών ΕΛΚΕΘΕ

**Σύλλογος Ερευνητών/ΕΛΕ στο Εθνικό
Αστεροσκοπείο Αθηνών**

**Σύλλογος Εργαζομένων στο Εθνικό
Αστεροσκοπείο Αθηνών**

Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζόμενων στα Ερευνητικά Κέντρα-Ιδρύματα